

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 16:58

יציאת השבת: 17:56

כ"ו שבט תשע"ו

גיליון מס' 253

שאל אביר ויגדך

שאלות ותשובות על הפרשה

עונג שבת

6000 שנה

"שש שנים יעבד ובשביעית יצא לחופשי" (כ"א, ב)

אמרו חז"ל שלא יתקיים העולם אלא ששת אלפים שנה, ולאחר מכן בודאי יחרב הכל, ולא יהיו חיים בעולם הזה כלל, עד שיחדש הקדוש ברוך הוא את עולמו לאחר אלף שנה מחורבן זה.

והנה לו היתה לזו האנושות הירודה אמונה בבורא עולם ובדברי חכמי ישראל, בודאי שהיו משתדלים בתיקון העולם על הצד

היותר טוב מביניהם, רוחנית, לפחות כמו שעושים הם בתיקון הגשמיות על ידי כל הפיתוח והטכנולוגיה.

למדת שלפחות האדם הפרטי ידאג לכך עד כמה שיכול, לזכות את הרבים ואת עצמו בעיקר, אם כלל האנושות איננה עושה כן, וכמאמר הלל הזקן (אבות א): "אם אין אני לי - מי לי".

ובזה מובן הפסוק: שש שנים יעבוד - בחינת ששת אלפים שנה בהן יעבוד האדם וכלל האנושות את הבורא בכדי להשתלם עד כמה שאפשר באשר ציָנו השם יתברך.

ובשביעית יצא לחופשי - בחינת האלף השביעי, בו יצא העולם לחופשי, משום שכבר לא יהיו חיים, ולא אפשרות להשתלם כמקודם, וכמו שנאמר "במתים חופשי", שחופשי הוא המת מן המצוות (שבת קנא:).

נועם התורה

1. מדוע אמר ה' למשה "אלה המשפטים אשר תשים לפניהם" ולא אשר תלמד את בני? (כ"א, א' רש"י)

מזמן ה' ומדוע? (כ"א, י"ג רש"י)
ה' מזמן לפונדק אדם שרצח בשוגג ואדם שהרג במזיד שלא היו שם עדים שיעידו בדבר, הרוצח במזיד שלא נענש יושב תחת הסולם, והרוצח בשגגה שלא ברח לעיר מקלט עולה על הסולם ונופל בלי כוונה על הרוצח במזיד, ואז הרוצח במזיד בא על עונשו ומת והרוצח בשגגה בורח לעיר מקלט.

2. "כי תקנה עבד עברי" - באילו מקרים יהודי נמכר לעבד? (כ"א, ב' רש"י)

א. אדם נמכר בגנבתו, שגנב ואין לו להחזיר את הגנבה, בית דין מוכרים אותו לעבד, ואת הכסף הזה מחזירים לבעלים.
ב. אדם עני שמכר את עצמו לעבד מפני דחק.

3. מה ההבדל בין "מות יומת" במכה אביו ואימו לבין "מות יומת" במקלל אביו ואימו? (כ"א, ט"ו-י"ז רש"י)

מכה אביו ואימו ימות בחנק, מקלל אביו ואימו ימות בסקילה.
8. אדם היכה את חברו וחברו נפל למשכב שמבטלו ממלאכתו, מה דין המכה? (כ"א, י"ט)

אם חברו יקום ויתהלך בכוחו- המכה פטור מעונש, אך צריך לשלם לו: א. "רק שבתו יתן" - ישלם על ביטולו ממלאכה. ב. "ורפא ירפא" - ישלם שכר הרופא.
9. "עין תחת עין, שן תחת שן..." האם מדובר בנטילת איבר ממש? (כ"א, כ"ד רש"י)

לא מדובר בנטילת איבר ממש, אלא משלם דמי האיבר כמה שפחתו דמיו להמכר בשוק, שלולא הפציעה היה נמכר בדמים מרובים.
10. מהו שור תם ומהו שור מועד? שור תם - שנגח בפעם הראשונה. שור מועד - שנגח שלוש פעמים.

אדם נמכר בגנבתו, שגנב ואין לו להחזיר את הגנבה, בית דין מוכרים אותו לעבד, ואת הכסף הזה מחזירים לבעלים.
ב. אדם עני שמכר את עצמו לעבד מפני דחק.

3. מתי עבד עברי יוצא לחופשי? (כ"א, ב')

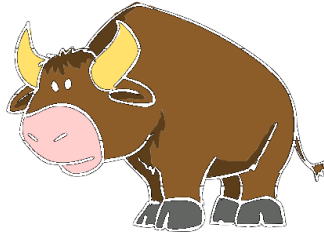
שש שנים יעבוד ובשנה השביעית יצא לחופשי.
4. אם העבד לא רוצה לצאת לחופשי בשנה השביעית מה דינו? (כ"א, ה'-ו')

האדון לוקח אותו לבית הדין, ושם אדונו רוצע את אחנו הימנית במרצע ליד הדלת בצד המזוזה בפני ביה"ד, והוא נשאר עבדו לעולם (עד שנת היובל).

5. אדם שהרג בשגגה - מה דינו? (כ"א, י"ג)

רוצח בשגגה בורח לעיר מקלט ונשאר שם עד המשפט שיעשו לו, או עד מות הכהן הגדול, מה שקורה קודם.

6. "והאלוהים אינה לידו" את מי

יהודי, תמיד יהודי

בבתי הכנסת של יהדות תימן נוהגים בכניסת השבת לומר בניגון את מגילת - 'שיר השירים'.

הניגון קולח ומרטיט את הנפש. יום אחד בשעת הקריאה נתקעתי בפסוק: "מִי זֹאת הַנְּשֻׁקָה כְּמוֹ שָׁחַר יָפָה כְּלָבָה בָּרָה כְּחֶמְהָ אֲיִמָּה כְּנִדְּלוֹת." (שם ו', י').

בורא עולם מכנה את כנסת ישראל ומשבחה שהיא יפה כלבנה... אך למה יפה כלבנה? מה יש בלבנה?

בחיפוש מצאתי שרבי נחמן אומר: "הלבנה יפה ולבנה, נראית כל החודש במצבים שונים - פעם מלאה ויפה, פעם חסרה ויש פעמים נראה שהיא כמעט נעלמת - כך כל יהודי - יש ימים שהכל הולך טוב ויש ימים שפחות - אבל יהודי הוא תמיד יהודי גם כשנראה שאין לו שום קשר ליהדות והוא עומד להעלם כמו הלבנה - תמיד בורא עולם יזמן לו מצוה ובכך יתגלה היופי הטמון בתוכו והוא שוב יזהר ויתמלא כלבנה..."

בורא עולם זיכה אותנו להיות יהודים, כן, יש לנו זכות להיות יהודים, העם הנבחר מכל העמים.

גם אם לא נראה לנו שאנו נבחרים, גם אם הימים לא פשוטים, גם שאנו נרדפים זכרו תמיד! אנו העם הנבחר, בנו בחרו ואנו בסוף נראה זאת במוחש...

להיות יהודי זה תפקיד מכובד ביותר אך קשה מאד - איסורים רבים, מצוות וערכים, הגבלות ועצירת התאוות...

לא תמיד אנו מסוגלים, יש ימים שאנו נופלים, יש חודשים שאנו מתדרדרים ויש שנים שאנו שקועים בבור התאוה. גם אם התרחקת מבורא עולם, גם אם אתה שקוע ב-מט' שערי תומאה זכור תמיד! אתה יהודי ולעולם תישאר כזה.

הרם עצמך, שא תפילה להצלחה וצא אט אט מבור התאוות.

התקרב צעד צעד ועלה בסולם המוביל אל בורא עולם.

גם שתעלה יש סיכוי שתיפול אך אל תתייאש, יש מישהו שתופס אותך בדרך, שעוזר לך לעלות... אתה כמו הלבנה, גם אם אינך מאיר כעת במלא עוצמתך יגיע יום שכולך תהיה מואר ומאיר לאחרים... רק זכור! משהו תמיד הולך איתך, הוא שולח לך כל יום חכה, מה שעליך לעשות זה פשוט להתפס ולעלות מעלה...

חיזוק יומי

11. מה ההבדל בין "כי יפתח איש בור" לבין "כי יכרה איש בור"? (כ"א, ל"ג רש"י)
כי יפתח - בור שהיה קיים אך היה מכוסה וגילה אותו. כי יכרה - יחפור בור חדש ולא יכסה אותו.

את הנזק שנגרם לחברו. 16. מהם ארבעת השומרים המוזכרים בפרשתנו? (כ"ו, ו'-י"ד)
א. שומר חינוס. ב. שומר שכר. ג. שואל. ד. שוכר.

17. "וגר לא תונו" באיזו הונאה מדובר כאן? (כ"ב, כ' רש"י)

מדובר בהונאת דברים, שאסור לומר לגר שבא מגרים, כי גם אנחנו היינו גרים בארץ מצרים. "מום שבך אל תאמר לחברך".

18. מהי מצוות פריקה המוזכרת במילים "עזוב תעזוב עימו"? (כ"ג, ה' רש"י ומעם לוועז)

שאם תראה את חמור שונאך, רובץ תחת המשא הכבד שעליו, אל תתעלם ממנו, הנח שנאתך בצד ועזור לו לפרוק את משאו.

19. מה הטעם במצוות השמיטה? (כ"ג, י' - י"א מעם לוועז)

הטעם למצווה זו כדי להכיר שה' הוא פטרונו של עולם, ואפילו שלאדם יש הרבה שדות וכרמים הוא אינו שולט בהם.

20. כמה פעמים מוזכר בתורה הפסוק: "לא תבשל גדי בחלב אימו", היכן ומדוע? (כ"ג, י"ט מעם לוועז)

שלוש פעמים: בפרשתנו, בפרשת "כי תשא" ובפרשת "ראה". אזהרה ראשונה - איסור אכילת בשר בחלב. אזהרה שנייה - איסור בישול בשר בחלב. אזהרה שלישית - איסור הנאה מתבשיל של בשר בחלב.

12. מהם תשלומי ארבעה וחמישה? (כ"א, ל"ז)
אדם שגנב שור וטבחו או מכרו ישלם במקומו חמישה שוורים. אדם שגנב שה וטבחו או מכרו ישלם במקומו פי 4.

13. מדוע על השור ישלם יותר מהשה? (כ"א, ל"ז רש"י)

ר' יוחנן: הקב"ה חס על כבודם של ישראל, כיוון שהשור הולך ברגליו והגנב לא התבזה בנשיאתו, ישלם פי 5. אך בשה הגנב התבזה בנשיאתו לכן ישלם רק פי 4.

ר' מאיר: את השור ביטל ממלאכתו לכן ישלם פי 5, ולא כן בשה כי הוא אינו מיועד למלאכה.

14. מהם תשלומי כפלי? (כ"ב, ג')

אם אדם גנב משור עד חמור עד שה ונמצאה הגניבה בידו ישלם פי 2.

15. מהם נזקי המבעה והמבעיר? (כ"ב, ד'-ה')

המבעה - אדם ששלח בהמותיו (בעירו) לשדה חברו והם השחיתו את התבואה. המבעיר - אדם שהבעיר אש בתוך שדהו והאש התפשטה ושרפה בשדה חברו. בשני המקרים חייב לשלם

הלימוד בעלון מוקדש

מזל טוב! מזל טוב! לאייל ואביגיל חיים לנישואי הבן אלעד עם ב"ל מיכל

מי ייתן ויזכו להקים בית נאמן בישראל

לרפואתם השלמה והמהירה של הרב לוי בן שלום,

רחל אורה בת חנה רבקה, נתן יעקב בן ליה